

Звіт про реалізацію програми «Місто Нуль Відходів» у 2025 році

Луцька міська територіальна громада

**Підготував:
Відділ екології Луцької міської ради**

Вступ

Луцька міська територіальна громада у серпні 2024 року офіційно засвідчила свій намір приєднатися до європейської спільноти міст, що обирають шлях сталого розвитку, підписавши зобов'язання щодо сертифікації «Нульові відходи» (**Zero Waste Cities**). Ця програма, що впроваджується під егідою **Mission Zero Academy** та за підтримки **Zero Waste Europe**, спрямована на докорінну зміну системи управління ресурсами: від моделі «споживання-викидання» до системи збереження ресурсів та запобігання утворенню відходів.

Отримання статусу міста-кандидата є першим кроком до повної сертифікації, щоб підтвердити відповідність Луцької громади високим міжнародним екологічним стандартам.

ДОВГОСТРОКОВЕ БАЧЕННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Луцька міська територіальна громада в особі Луцької міської ради зобов'язалася до **2028 року** впровадити комплексні заходи, що дозволяють отримати статус «Місто нульових відходів». Наша стратегія базується на довгостроковому баченні, яке включає такі ключові напрямки:

- **Мінімізація відходів:** системне зменшення обсягів утворення побутових відходів у громаді.
 - **Глибокий аналіз:** регулярне проведення аналізу морфологічного складу відходів для виявлення можливостей запобігання їх утворенню.
 - **Управління даними:** збір, аналіз та публікація даних про утворення, переробку відходів, а також оцінка економічних і соціальних наслідків впровадження плану нульових відходів.
 - **Органічні відходи:** запровадження та розвиток окремої програми управління органічними відходами.
 - **Сталий ланцюг постачання:** аналіз публічних закупівель для зменшення кількості відходів ще на етапі придбання товарів та послуг.
-

КРИТЕРІЇ СТАТУСУ МІСТА-КАНДИДАТА

Для досягнення та підтримки міжнародного статусу кандидата «Місто нульових відходів», Луцька громада бере на себе конкретні кількісні та якісні зобов'язання:

1. **Ефективна утилізація:** працювати над досягненням рівня, коли **90%** міських твердих побутових відходів (ТПВ) спрямовуватимуться на безпечні та ефективні методи утилізації (рециклінг, компостування тощо).
2. **Цільовий показник:** встановити та прагнути до досягнення показника у **120 кг** залишкових відходів на душу населення на рік.
3. **Відмова від спалювання:** Утриматися від підтримки технологій, розширення потужностей зі спалювання відходів в межах юрисдикції громади.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ПАРТНЕРСТВО

Реалізація плану «Нульові відходи» вимагає злагодженої роботи влади, бізнесу та мешканців:

- **Відповідальність:** призначення профільної особи, відповідальної за реалізацію плану у громаді.
- **Залучення громади:** створення **Консультативної ради** з питань нульових відходів для участі зацікавлених сторін у розробці та впровадженні екологічних рішень.
- **Навчання кадрів:** організація професійних тренінгів для співробітників муніципалітету та місцевих фахівців, включаючи вивчення найкращих закордонних практик.
- **Співпраця з НУО:** активна партнерська взаємодія з «**Zero Waste Alliance Ukraine**» та місцевою організацією «**Zero Waste Lutsk**».

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ІНФРАСТРУКТУРА

Громада зобов'язується використовувати різноманітні методи комунікації для підвищення екологічної свідомості мешканців:

- Проведення регулярних інформаційно-просвітницьких кампаній.
- Розвиток та модернізація мережі центрів переробки відходів.

- Максимальне залучення мешканців до домашнього компостування та провадження системи громадського компостування.
- Підтримка локальних ініціатив та співпраця з місцевим бізнесом для досягнення швидких і досяжних результатів.

ЗАХОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РОЗБУДОВА МУНІЦИПАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

1. Стратегічні капітальні інвестиції

Перехід до системи «нуль відходів» вимагає масштабної модернізації великих інженерних об'єктів. Головним інфраструктурним кроком звітного періоду стало закладання фінансового фундаменту для будівництва сучасного сміттєпереробного комплексу:

- **5 березня 2024 року** у Варшаві було підписано офіційну Угоду з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) про підготовку до кредитного фінансування цього будівництва.

- Муніципалітет оперативно виконав свою частину зобов'язань: було офіційно виділено земельну ділянку безпосередньо поруч із діючим полігоном у с. Брище та повністю підготовлено будівельний майданчик (площадку) для старту майбутніх робіт.

Паралельно з підготовкою до великого будівництва, місто запустило новий формат екологічної освіти для персоналу та активних мешканців, відкривши **навчальний клас на вулиці Транспортній, 7 у м.Луцьку**. Це дозволило перетворити інфраструктурні об'єкти ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» на відкритий освітній хаб.

2. Розширення та модернізація контейнерного парку

Для того, щоб сортування стало доступним для кожного мешканця — від дитячого садочка до великого житлового масиву, місто розпочало масштабне диверсифіковане нарощування роздільного збору. Інформацію про нову інфраструктуру, яка з'явилася в громаді за перший рік або перебуває на фінальній стадії розгортання, зведена у підсумкову таблицю.

Таблиця 2.1. Стан розгортання нової інфраструктури роздільного збору в Луцькій МТГ

Тип інфраструктури / Об'єкт	Цільове екологічне призначення	Поточний стан впровадження (одиниць) ДОСХ	Перспектива та супровідні заходи ДОСХ
Брендовані контейнери для скла	Збір ресурсоцінного склабою у житлових кварталах міста.	10	До кінця етапу буде встановлено до 50 шт. Наразі триває активне обговорення з головами ОСББ щодо найзручніших локацій для мешканців.

Тип інфраструктури / Об'єкт	Цільове екологічне призначення	Поточний стан впровадження (одиниць) ДОСХ	Перспектива та супровідні заходи ДОСХ
Контейнери для скла та ПЕТ-пляшок у ЗДО	Навчання сортуванню найменших мешканців у дитячих садочках.	57	Розгорнуто на територіях закладів дошкільної освіти громади.
Еко Контейнери для шкіль (картонні)	Роздільний збір алюмінієвих банок та ПЕТ-пляшок у школах.	100	Розміщено всередині навчальних закладів для формування щоденних еко звичок учнів.
Сортувальні бокси для ОМС	Роздільний збір сміття в адміністративних приміщеннях ради.	Розпочато в приміщенні ДЖКГ	Буде впроваджено внутрішню політику «зеленого офісу» серед працівників муніципалітету.
Центри управління відходами (типу «Чистий Луцьк»)	Безкоштовний прийом від населення понад 14 різних фракцій відходів.	3	Планується відкриття ще двох нових пунктів (загальна мережа складе 5 центрів по громаді).

Доставка контейнерів для збору скла та пластику для дитсадків

Завдяки такому покроковому нарощенню інфраструктури, Луцька МТГ за перший рік кандидатства перейшла від загальних намірів до створення точкової мережі роздільного збору прямо у місцях утворення відходів.

ЦІЛІ ТА ФАКТИЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ОБСЯГІВ ВІДХОДІВ

У період 2020–2025 років динаміка утворення побутових відходів у Луцькій міській територіальній громаді демонструвала коливання, що безпосередньо пов'язано із соціально-економічними чинниками та наслідками повномасштабної війни. Після суттєвого зниження обсягів у 2022 році (до 64,7 тис. тонн), викликаного початком воєнних дій та виїздом частини жителів за кордон, упродовж 2023–2025 років спостерігається поступова стабілізація та відновлення споживання на рівні понад 68 тис. тонн відходів на рік.

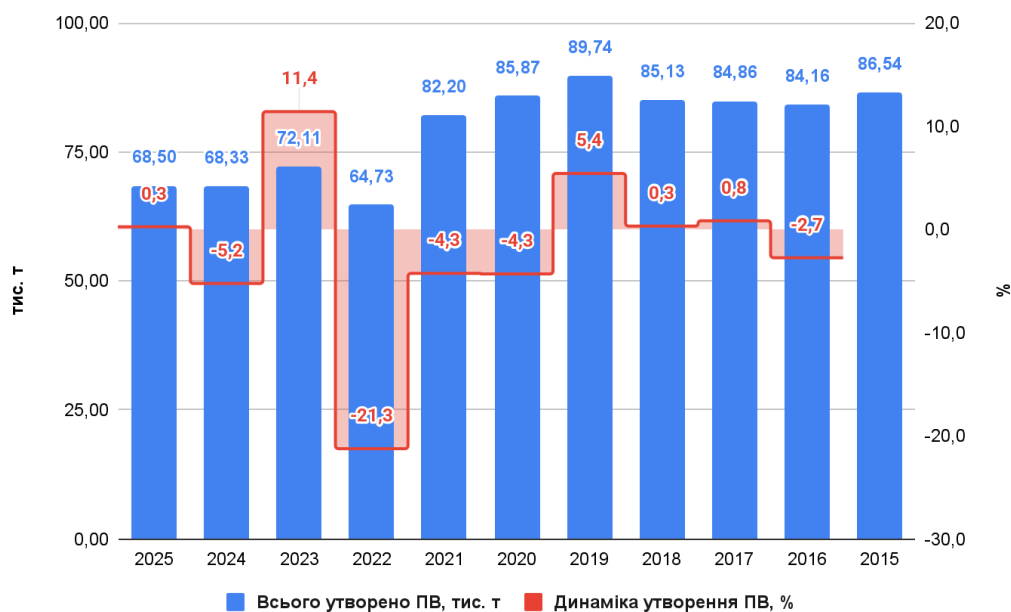

Рисунок 3.1. Характеристика утворення ПВ у Луцькій МТГ за 2015-2025 роки

Важливим фактором, що частково компенсував природний спад чисельності населення та вплинув на обсяги відходів, стало те, що Луцька громада стала одним із осередків розміщення внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які прибули на Волинь.

Загальна кількість побутових відходів, утворених у Луцькій громаді у 2025 році, склала **68 503,47 тонн**, що на 173,7 тонн більше, ніж у попередньому 2024 році (68 329,77 тонн). Переважна більшість цих відходів (**68 034,53 тонн** у 2025 році) спрямовується на видалення через пряме захоронення на муніципальному полігоні в с. Брище.

Крім того, Луцьк виконує важливу регіональну функцію, додатково приймаючи на свій полігон близько 20–23 тис. тонн відходів на рік із суміжних громад (Рожищенської, Боратинської та Підгайцівської).

Показники на одну особу та цілі Сертифікації

Середнє річне утворення побутових відходів у Луцькій громаді становить близько **320,49 кг на одну особу** у 2025 році. Відповідно до підписаного європейського зобов'язання «Місто нуль відходів», Луцька громада поставила надзвичайно амбітну ціль — **до 2028 року знизити кількість залишкових відходів, що утворюються на душу населення, до 120 кг на рік**. Досягнення цього показника вимагатиме максимального залучення мешканців до роздільного збирання, домашнього та муніципального компостування органіки.

Обсяги роздільно зібраних відходів через комунальні сервіси у 2025 році продемонстрували зростання завдяки розвитку інфраструктури та склали **468,936 тонн** (для порівняння, у 2024 році цей показник становив 196,255 тонн). Стрибок відбувся перш за все за рахунок розширення контейнерної системи збору ПЕТ-пластику у багатоквартирному фонді (353,6 тонн) та збільшення відвідуваності пунктів роздільного збирання (центрів управління відходами).

Для детального аналізу ми звели всі верифіковані статистичні дані нашої громади за останні 5 років у підсумкову таблицю.

Таблиця 3.1. Обсяги та структура потоків побутових відходів у Луцькій МТГ за 2021–2025 роки

Рік	Кількість населення громади, осіб	Загальна к-сть утворених побутових відходів, тонн	Залишкові відходи, спрямовані на захоронення, тонн	К-сть утворених відходів на одну особу, кг/рік	Обсяг роздільно зібраних відходів, тонн	Частка роздільно зібраних відходів, %
2021	244 577	82 203,57	81 673,46	336,11	530,112	0,64%
2022	243 482	64 730,02	64 446,35	265,85	283,673	0,43%
2023	240 292	72 113,84	71 518,80	300,11	595,035	0,82%
2024	213 748	68 329,77	68 133,51	319,67	196,255	0,28%
2025	213 748	68 503,47	68 034,53	320,49	468,936	0,68%
Ціль Zero Waste	—	Поступове зменшення	—	120,0 кг	Збільшення	50%
Національна ціль (2033)	—	—	—	—	—	20%

**Примітка до таблиці: Дані щодо чисельності населення за 2024-2025 роки є розрахунковими згідно з даними екологічних паспортів Волинської області.*

Інфраструктурні зміни на полігоні в с. Брище

Одним із фундаментальних зобов'язань Луцька у межах європейської сертифікації є приведення місця видалення відходів у відповідність до стандартів екологічної безпеки. На відміну від застарілих практик відкритого звалища, на нашому полігоні розгорнуто технологічні екологічні системи:

1. **Будівництво четвертої черги:** Наразі тривають активні капітальні роботи, і у **2026 році** планується введення в експлуатацію нової, сучасної четвертої черги полігону, що забезпечить місто контрольованим інженерним ресурсом на наступні 14,5 років.

2. **Захист довкілля та очищення фільтрату:** Нова черга оснащується високоміцним протифільтраційним екраном. Головним екологічним досягненням стало введення в дію у **2024 році** сучасної модульної установки очищення фільтрату методом зворотного осмосу від німецького виробника *TDL Energie*, що повністю ліквідувало загрозу забруднення підземних водних горизонтів.

3. **Рекультивация та дегазація:** Перша, друга та третя черги полігону вже пройшли етапи технічної рекультивации. На території об'єкта діє система

дегазації та видобутку біогазу, яку обслуговує приватний оператор *ТОВ «Кліар Енерджі»*, що мінімізує викиди парникових газів в атмосферу.

Усі роботи з модернізації інфраструктури координуються Виконавчим комітетом Луцької міської ради та виконуються у тісній інституційній співпраці з ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс».

РЕАЛІЗОВАНІ ЗАХОДИ ТА ВИКОНАННЯ КРИТЕРІЇВ СЕРТИФІКАЦІЇ

1. ПІДГОТОВКА (Організаційні заходи та виконання базових вимог MiZA)

Відповідно до підписаної тристоронньої Угоди про Сертифікацію, Луцька міська територіальна громада успішно розгорнула перший обов'язковий блок заходів, спрямованих на інституційну розбудову та збір точних аналітичних даних:

- **Ситуаційний аналіз (Інструмент оцінки):** Фахівцями робочої групи спільно з європейськими експертами проведено комплексний ситуаційний аналіз муніципальної системи поводження з відходами, що дозволило верифікувати поточний «статус-кво» та виявити ключові потенційні точки для оптимізації. Зазначений Інструмент оцінки та його результати напрацьовані у межах реалізації проекту «Міста нуль відходів в Україні» програми Європейської комісії LIFE.
- **Облік та морфологічні дані:** На базі комунального оператора ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» забезпечено постійний покроковий облік відходів, які проходять через зважування на полігоні в с. Брище, а також збираються через пункти роздільного збору та сортувальні лінії. Усі зведені дані офіційно відображаються у державній формі звітності № 1-ТПВ. Для побудови точних прогнозів у 2023-2024 роках було виконано повноцінне посезонне дослідження морфологічного складу міських побутових відходів ТзОВ «Центр ЛТД».
- **Інституційна прозорість та дорадчі органи:** На виконання розпорядження міського голови від 8 квітня 2025 року було сформовано та розпочато роботу постійної Робочої групи для впровадження Програми *Zero Waste Certified City* та проведено 2 засідання. Також було створено **Консультативну раду**, яка об'єднала представників ОМС, комунальних підприємств, екологічних НУО (зокрема ГО «Zero Waste Lutsk») та місцевого бізнесу для спільного прийняття рішень на основі відкритих даних та проведено два засідання Ради.

Перше засідання робочої групи для впровадження Програми Zero Waste Certified City

Друге засідання Консультативної ради

- **Кадровий розвиток:** Для розвитку компетенцій муніципального персоналу та технічних фахівців комунальних підприємств ними було взято участь у 5-ти вебінарах, присвячених питанням управління відходами як в Україні та і в країнах Європейського Союзу. Координатори програми від міста взяли участь у спеціалізованій закордонній навчальній поїздки до Португалії для безпосереднього вивчення досвіду функціонування системи управління відходами в європейських муніципалітетах. Ці заходи з підвищення інституційної спроможності здійснено у межах проекту «Міста нуль відходів в Україні» програми Європейської комісії LIFE.
- **Нормативно-стратегічний пакет:** Робоча група завершила розробку **Стратегії Zero Waste Луцької МТГ до 2028 року** та деталізованого Плану заходів з її реалізації, які стануть основою для інтеграції у майбутній Місцевий план управління відходами (МПУВ) громади, що розробляється паралельно з Регіональним планом Волинської області. Документ підготовлено за участю іноземних експертів, та є результатом реалізації проекту «Міста нуль відходів в Україні» програми Європейської комісії LIFE.

- **Цифровізація та геоінформаційні системи (ГІС):** Забезпечено збір даних, розробку та впровадження геоінформаційної системи (ГІС) управління відходами Луцької міської територіальної громади, що є цифровим результатом збору та моделювання просторових даних у межах проекту «Міста нуль відходів в Україні» програми Європейської комісії LIFE. [ArcGIS Dashboards](#)

Що таке ГІС Луцької МТГ?

Електронна геоінформаційна система, яка об'єднує просторові та статистичні дані про систему управління відходами громади.

Картографування

Просторове відображення інфраструктури на інтерактивній карті.

Структурування

Збір та систематизація даних про всі об'єкти (контейнери, майданчики, маршрути).

Аналітика

Візуалізація показників через інтерактивні аналітичні панелі (дашборди).

- **Міжнародне співробітництво та грантова діяльність (Проект LIFE):** Участь міста у міжнародному екологічному проекті програми LIFE Європейського Союзу є фундаментальним інструментом інституційного та інфраструктурного розвитку Луцької громади. Залучення європейського грантового фінансування та експертної підтримки дозволяє системно впроваджувати стандарти циркулярної економіки, модернізувати матеріально-технічну базу та адаптувати передові європейські екологічні практики на муніципальному рівні.
- **Взаємодія з екологічно свідомим суспільством та громадським сектором:** Важливою передумовою успішної реалізації Програми є наявність у громаді активного, екологічно свідомого суспільства та розвиненого громадянського сектору. Ключовим партнером міської ради у цьому напрямку виступає ГО «Zero Waste Lutsk», яка демонструє високу спроможність у самостійному залученні додаткових грантових екологічних ресурсів, розробці методичних матеріалів та успішній реалізації локальних zero-waste проектів, що підсилює загальну сталість та результативність впровадження муніципальних екологічних ініціатив. Деталізована інформація про реалізовані екологічні проекти, залучені ресурси та результати комунікаційної роботи відображена в офіційному [Звіті про діяльність ГО «Zero Waste Lutsk»](#).

2. ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВПЛИВ (Техніко-технологічна інфраструктура)

Другий блок вимог сертифікації передбачає створення реальних фізичних умов для сортування та переробки безпосередньо в місцях утворення відходів. У Луцькій громаді за звітний період досягнуто окремих інфраструктурних результатів:

- **Міжнародне фінансування переробки:** Найважливішим кроком на вищому рівні стало підписання у Варшаві офіційної угоди з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) щодо підготовки кредитного фінансування для будівництва сучасного сміттєпереробного комплексу механіко-біологічного оброблення (МБО). Місто оперативно виділило землю та повністю підготувало майданчик біля полігону в с. Брище для початку майбутніх робіт.
- **Масштабування мережі Центрів управління відходами:** Спираючись на успішний досвід першого хабу, ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» розширює мережу сортувальних пунктів. До кінця звітної періоду в громаді запускаються в дію ще два нових майданчики «Чистий Луцьк», що збільшує загальну муніципальну мережу до 5 діючих центрів, які безкоштовно приймають від населення понад 14 різних

фракцій відходів (включаючи текстиль, побутову техніку, меблі, небезпечні та будівельні відходи).

Начальник відділу організації роздільного збору ТПВ ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» розповідає про сортувальні майданчики

- **Нарощування точкової контейнерної інфраструктури.**

Контейнери для ПЕТ та алюмінієвих банок з під напоїв для шкіл

Майданчик для сортування відходів у ЗДО №25

<p><i>Контейнери встановлені в адмінприміщенні департаменту ДЖКГ та ЛСКАП «Луцькспецкомунтрнас»</i></p>	<p><i>Контейнери для збору медичних відходів, встановлені ініціативною групою ЕкоХаб в рамках реалізації грантового проєкту</i></p>
<p><i>Загальноміські контейнери для збору небезпечних відходів, встановлені на території громади</i></p>	<p><i>Новий вид інфраструктури - напівпідземні контейнери для збору ТПВ</i></p>

3. КОМУНІКАЦІЯ, ОСВІТА ТА ЕКОПРОСВІТА

Зміна поведінкових звичок громади — це один із найголовніших критеріїв європейської програми MiZA, адже без активної участі людей жодна інфраструктура не працюватиме. У Луцьку просвітницька діяльність була реалізована через комунікацію з керівниками освітніх закладів громади та яскраві, інтерактивні заходи:

Нарада з керівниками ЗДО про запровадження сортування відходів у дошкільних закладах

Стартова зустріч з педагогічним колективом ЗДО №22 про проєкт Садок Нуль відходів

Заступники директорів з виховної роботи шкіл громади знайомляться з роботою системи управління відходами

- В грудні 2025 року проведено нараду з директорами закладів освіти про впровадження роздільного збору відходів у ЗЗСО. Для кращого розуміння необхідності впровадження зміни побутових звичок учнів та педколективів у [Луцькій гімназії №3](#) проведено [показовий аудит контейнера зі змішаними відходами](#).

- **Освітній проєкт «Садок Zero Waste»:** На базі закладу дошкільної освіти (ЗДО) № 22 розпочато реалізацію довгострокового практико-орієнтованого проєкту «Zero Waste — ЗДО нуль відходів» з метою створення масштабованої екосистеми, що трансформує побут закладу за принципами циркулярної економіки. У межах ініціативи проведено первинний еко-аудит та анкетування родин, впроваджено внутрішню Еко-політику (раціональне використання продуктів, відмова від одноразових предметів, двосторонній друк та застосування екологічних мийних засобів), а також розгорнуто інфраструктуру роздільного збирання паперу, пластику, скла й металу із запуском акції «Мисливці за батарейками». Освітній процес цифровізовано через використання інтерактивних панелей, дидактичних ігор на платформі *LearningApps* та віртуальних лабораторій переробки, що доповнюється регулярними майстер-класами з апсайклінгу, еко-квестами та практичними екскурсіями для педагогів і батьків на полігон у с. Брище для скорочення обсягів сміття закладу на 30–50%.

[Відеоінструкція: створення дидактичних ігор із вторинної сировини для дошкільнят](#)

[Майстер-клас: апсайклінг та повторне використання картонних елементів у творчості \(Частина 1\)](#)

[Майстер-клас: апсайклінг та повторне використання картонних елементів у творчості \(Частина 2\)](#)

[Презентація практичного досвіду та інтеграції еко-ігор в освітній процес ЗДО](#)

[Відеоогляд: практичні результати та навички сортування відходів у вихованців](#)

- Реалізовано перший тренінг-практикум для педагогів, дітей та батьків, яких навчили технології децентралізованого використання готового компосту для створення «теплих грядок». Окремим екологічним рішенням стало висаджування на території садочка природних газонів із

різнотрав'я — це продемонстрували як інноваційну муніципальну альтернативу постійному скошуванню трави, що дозволяє значно зменшити утворення зелених відходів у громаді, зберігати біорізноманіття та адаптуватись до змін клімату.

Закладання теплої грядки Розума з використанням готового компосту та результат проекту у ЗДО №22

Закладання газонів з різнотрав'я та результат роботи за 3 місяці росту

- **Робота з учнівською молоддю:** Проведено «Єдиний день правильного управління відходами» у пришкольніх таборах міста, де діти в ігровій формі опанували ази домашнього сортування. Для директорів шкіл та технічного персоналу навчальних закладів проведено окремі організаційні

наради щодо правильного адміністрування та організації роздільного збору відходів та сортування на територіях освітніх закладів

Єдиний день управління відходами у пришкольному таборі

- **Масові міські заходи та флешмоби:**

Проведено другий екологічний фестиваль **Zero Waste Fest**, який об'єднав зацікавлених лучан навколо культури усвідомленого споживання, ремонту речей та апсайклінгу.

Другий фестиваль Zero Waste

Організовано та проведено загальноміський інтерактивний флешмоб у соціальних мережах «Моє еко звичне», де мешканці ділилися власними zero-waste лайфхаками.

Влітку 2025 року Луцьк став платформою для проведення щорічної зустрічі одного з найдієвіших екологічних об'єднань — ГС «Zero Waste Alliance Україна», в межах якої відбувається ознайомлення із впровадженими практиками та ініціативами в м.Луцьк та обмін досвідом та напрацювань між учасниками Альянсу.

- **Відкритість та тури на полігон:** Упродовж теплого періоду року для мешканців міста, ОСББ та активістів було організовано 2 відкритих екотури на муніципальний полігон у с. Брище. Люди на власні очі змогли побачити наслідки системи поводження з відходами, яка застосовувалась в попередні десятиліття, а також сучасні досягнення та позитивні зміни, такі як: роботу системи очищення фільтрату зворотним осмосом, станцію дегазації та розібратися, чому сортування вдома безпосередньо рятує довкілля громади.

Екотур на полігон

НАШІ НАСТУПНІ ПЛАНИ ТА ПРІОРИТЕТИ:

1. Запуск регулярних тренінгів та майстерень із практик домашнього компостування для мешканців приватного сектору у старостатах громади.

Приклад громадського компостування в одному з ОСББ м.Луцьк

2. Офіційний старт масштабного муніципального конкурсу «**Екошкола року**» з фінансовою підтримкою для кращих закладів освіти.
3. Спільне напрацювання ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс» та ОМС моделей та графіків регулярного вивезення відходів за передовою європейською системою «**від дверей до дверей**» для шкіл та окремих ОСББ міста.
4. Розробка та затвердження на рівні міської ради офіційного гайдю (інструкції) щодо обов'язкового дотримання екологічних стандартів «**нуль відходів**» під час організації та проведення будь-яких масових чи локальних заходів у Луцькій громаді та впровадження концепції «**Зелений офіс**».